RUSKO, M. – BALOG, K. [Eds.] 2008:
Manažérstvo životného prostredia 2008 ▼▲▼ Management of Environment ´2008
Zborník z VIII. konferencie so zahraničnou účasťou konanej 5.-6.12. 2008 v Bojniciach
Proceedings of the International Conference, Bojnice, December 5 - 6, 2008.
Žilina: Strix et VeV. Prvé vydanie. ISBN 978-80-89281-34-3.

INTEGROVANÁ PREVENCIA A KONTROLA ZNEČISTENIA - IPKZ

DOMINIKA OČENÁŠOVÁ – MIROSLAV RUSKO

INTEGRATED PREVENTION AND POLLUTION CONTROL

ABSTRAKT
Nový prístup v povoľovacom procese znamená prechod od doteraz uplatňovaného tzv. zložkového systému posudzovania a povoľovania prevádzok k integrovanému povoľovaniu. Je to nový prvok, s ktorým neboli žiadne praktické skúsenosti a ktorý kladie veľké nároky na obidve strany, ktoré sa v tomto procese zúčastňujú. Integrované povolenie neznamená zvýšenie povinností, naopak umožňuje prevádzkovateľom aktívne sa zapojiť do povoľovania, presadiť svoje názory pri spoločnej komunikácii medzi povoľujúcim orgánom a prevádzkovateľom, čo doterajšia prax neumožňovala.
Kľúčové slová: *IPKZ, integrované povolenie, povoľujúci orgán, kontroly, prevádzkovateľ*

ABSTRACT
New attitude in integrated process represents change until now applied segment system of assesment and permiting installations to the integrated permiting. It is a new aspect with which we haven´t got practical experiences and make demands on both sites which are in this process involved. Integrated permit doesn´t mean increased responsibilities contrariwise allow operators be actively connected to the permitting, transpose their own ideas in communication between competent authority and operator what existing practice doesn´t allowed.
Key words: *IPPC, integrated permit, competent authority, out-sites visits, operator*

ÚVOD

Životné prostredie je nevyhnutnou podmienkou našej existencie a prežitia. Je to jediné prostredie pre život, ktoré máme. Logickou nevyhnutnosťou teda je chrániť ho a zveľaďovať. Len poznanie však nestačí. Skutočnou zárukou udržania a zlepšenia súčasného stavu životného prostredia sú zákony a ich efektívne uplatňovanie.

Významným nástrojom presadzovania legislatívy životného prostredia do praxe je kvalifikovaná inštitúcia kontroly so zákonnými oprávneniami udeľovať sankcie. Na Slovensku je hlavným realizátorom takejto politiky Slovenská inšpekcia životného prostredia, ktorej zriaďovateľom je Ministerstvo životného prostredia SR.

Slovenská inšpekcia životného prostredia (ďalej iba SIŽP) je odborný kontrolný orgán, ktorý vykonáva štátny dozor a ukladá pokuty vo veciach starostlivosti o životné prostredie a vykonáva miestnu štátnu správu na úseku integrovanej prevencie a kontroly znečisťovania životného prostredia [1].

Na činnosť, ktorú SIŽP bezprostredne po účinnosti zákona o IPKZ začala vykonávať, bolo potrebné zriadiť nový útvar a zabezpečiť personálne, materiálne a v konečnom dôsledku aj technicky. Vznikol útvar integrovaného povoľovania a kontroly (ďalej len ÚIPK). Súčasne vzniklo aj päť odborov integrovaného povoľovania a kontroly (ďalej len OIPK) v Inšpektorátoch životného prostredia v Bratislave, Vysunuté pracovisko v Nitre, v Banskej Bystrici, Žiline a v Košiciach [2].

Ústredie koordinuje prácu SIŽP v celoštátnom i medzinárodnom rozsahu. Pôsobí ako druhostupňový - odvolací orgán voči prvostupňovým rozhodnutiam Inšpektorátov.

1 POVOĽOVACÍ PROCES

Integrované povoľovanie je proces, ktorý je otvorený širokej verejnosti. Okrem účastníkov konania a dotknutých orgánov sa v ňom môžu zúčastniť aj občianske združenia fyzických osôb, záujmové združenia právnických osôb, ale aj osoby, ktoré môžu byť integrovaným povolením dotknuté. [2].

Vydaniu integrovaného povolenia predchádza náročný a zdĺhavý proces, začínajúci zaslaním výzvy prevádzkovateľom a pokračujúci predbežným prerokovaním žiadosti. Samotný povoľovací proces začína podaním žiadosti, po ktorom nasleduje jej spracovanie a overovanie údajov v prevádzke. Po vykonaní ústneho pojednávania a prerokovaní každej podmienky povolenia s prevádzkovateľom je vydané integrované povolenie [5]. Vydanie integrovaného povolenia trvá 90 dní od ústneho pojednávania, ale maximálne 6 mesiacov od začatia konania – od podania komplexne a správne vyplnenej žiadosti.

Činnosti, na ktoré sa vzťahuje vydanie integrovaného povolenia, sú:

- kategória priemyselnej činnosti č. 1. - Energetika
- kategória priemyselnej činnosti č. 2. - Výroba a spracovanie kovov
- kategória priemyselnej činnosti č. 3. - Spracovanie nerastov
- kategória priemyselnej činnosti č. 4. - Chemický priemysel
- kategória priemyselnej činnosti č. 5. - Nakladanie s odpadmi
- kategória priemyselnej činnosti č. 6. - Ostatné prevádzky

OIPK poskytovali prevádzkovateľom konzultácie k tomu, či prevádzka vyžaduje integrované povoľovanie a v akom čase, ako aj predbežne prerokovávali žiadosti zamerané najmä na obsah a úplnosť pripravovanej žiadosti. Uvedeným činnostiam sa jednotlivé OIPK venovali takmer v každom prípade podania žiadosti.

Lehota na vydanie všetkých integrovaných povolení bola v zmysle zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o IPKZ“) 30. 10. 2007, preto činnosť Inšpektorátov spočívala najmä v povoľovaní prevádzok uvedených v prílohe č. 1 uvedeného zákona.

Integrované povolenia boli vydávané podľa harmonogramu vypracovaného na základe databázy prevádzok spadajúcich pod oblasť IPKZ. Termín vydania integrovaných povolení pre všetky prevádzky sa Slovenskej republike podarilo splniť na 100 %.

V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi boli roky 2006 a 2007 omnoho náročnejšie vzhľadom na značný počet už vydaných integrovaných povolení. Prevádzkovatelia často žiadali o zmeny v činnosti prevádzky, respektíve o vydanie rozhodnutia v zmysle stavebného zákona.

Inšpektori OIPK pôsobia nielen ako povoľujúci orgán, ale aj ako kontrolný orgán. V roku 2007 vykonali Inšpektori oveľa viac kontrol ako v roku 2006, ako si môžete všimnúť na obrázku 1, z dôvodu, že v roku 2006 bolo vydaných ešte len málo integrovaných povolení.

Vzhľadom k tomu, že 1. januára 2006 nadobudol účinnosť zákon č. 532/2005 Z. z., ktorým sa zmenil a doplnil zákon č. 245/2003 Z. z. o IPKZ, sa SIŽP, ako povoľujúcemu orgánu, rozšírili kompetencie pri povoľovaní v oblasti ochrany ovzdušia, povrchových a podzemných vôd, v oblasti odpadov a stavebného konania [5].

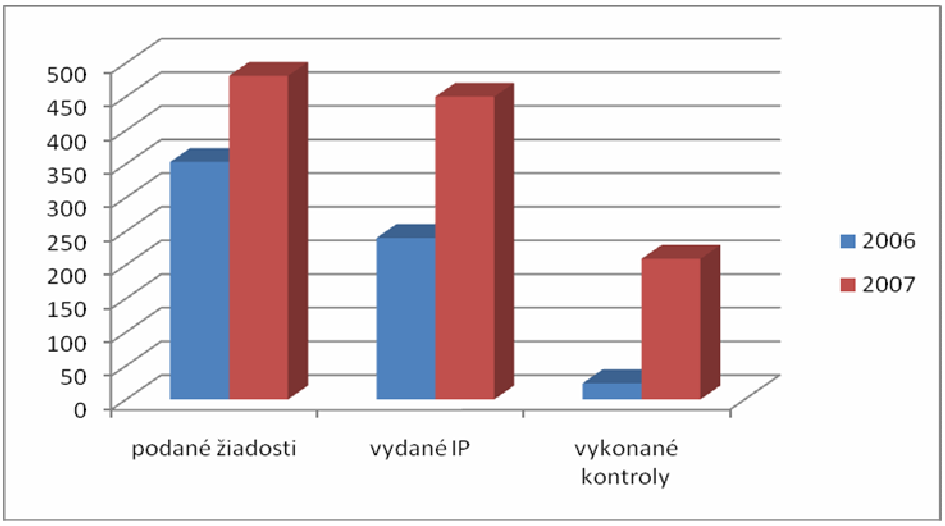

Obr. 1. Podané žiadosti, vydané IP a vykonané kontroly na jednotlivých Inšpektorátoch za roky 2006-2007 [3,4]

2 BAT CENTRUM

Činnosť BAT centra je zameraná najmä na zabezpečenie spolupráce v oblasti pripravovanej revízie Smernice rady 96/61/ES o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia (ďalej len „IPKZ smernica“) a na oblasť prípravy a revízie referenčných dokumentov najlepších dostupných techník - BREFov. V rámci tohto procesu sa pracovníci SIŽP zameraní na plnenie úloh BAT centra podieľali na pripomienkovaní relevantných materiálov a zúčastňovali sa rokovaní technických pracovných skupín v Bruseli. Za týmto účelom sa zástupca BAT centra zúčastnil nasledovných rokovaní:

- účasť na stretnutí IPKZ expertnej skupiny v Bruseli so zameraním najmä na vysvetlenie významu vybraných pojmov IPKZ smernice a interpretáciu prílohy č. 1 IPKZ smernice,
- účasť na stretnutí IPKZ expertnej skupiny v Bruseli, predmetom ktorého bola najmä príprava podkladov pre prípravu IPKZ príručky,
- účasť na stretnutí IPKZ expertnej skupiny v Bruseli, cieľom ktorého bolo zistenie stavu implementácie IPKZ smernice v jednotlivých členských štátoch, zistenie stavu používania referenčných dokumentov pri povoľovaní IPKZ prevádzok v jednotlivých členských štátoch, príprava plánu činnosti expertnej skupiny na budúce obdobie a príprava revízie IPKZ smernice.

Okrem uvedených rokovaní sa zástupca BAT centra zúčastnil pracovného stretnutia v rámci IMPEL projektu v Londýne, predmetom ktorého bolo identifikovanie vzájomných vzťahov medzi IPKZ smernicou a inými smernicami.

Pracovníci BAT centra sa tiež podieľali na vypĺňaní IPKZ dotazníka ako podkladu pre prípravu prvého hlásenia Európskej komisii za hodnotené obdobie 2003 - 2005.

Okrem vyššie uvedených medzinárodných aktivít sa pracovníci BAT centra podieľali na zabezpečení pomoci a podpory v procese rozširovania EÚ, hlavne v oblasti problematiky implementácie smerníc EÚ pristupujúcimi krajinami. Prednášateľské aktivity BAT centra výrazne napomáhajú k dôležitému kontaktu s priemyselnou obcou, ako aj k nadväzovaniu dôležitých kontaktov so zástupcami priemyslu [5,6].

ZÁVER

Napriek tomu, že oblasť integrovaného povoľovania je stále relatívne novou problematikou, vďaka nadobudnutým skúsenostiam z procesu vydávania integrovaných povolení, v podstatne menšej miere dochádzalo k prerušeniu konania a následne aj zastaveniu konania, čo svedčí o zlepšení komunikácie medzi prevádzkovateľom a povoľujúcim orgánom [5].

POUŽITÁ LITERATÚRA

[1] Slovenská inšpekcia životného prostredia [online]. Dostupné na internete <http://www.sizp.sk/>
[2] NITSCHNEIDEROVÁ, H. 2005. In Enviromagazín. Banská Bystrica: MŽP SR a SAŽP, 2005. s.6-7. ISSN 1335-1877.
[3] Slovenská inšpekcia životného prostredia, Výročná správa o činnosti za rok 2006. [online]. Dostupné na internete <http://www.sizp.sk/>
[4] Slovenská inšpekcia životného prostredia, Výročná správa o činnosti za rok 2007. [online]. Dostupné na internete <http://www.sizp.sk/>
[5] Vyhodnotenie plnenia plánu hlavných úloh útvaru integrovaného povoľovania a kontroly za rok 2007.
[6] Vyhodnotenie plnenia plánu hlavných úloh útvaru integrovaného povoľovania a kontroly za rok 2006.

ADRESA AUTOROV:

Ing. Dominika OČENÁŠOVÁ, Slovenská inšpekcia životného prostredia, Útvar integrovaného povoľovania a kontroly - ústredie, Karloveská 2, 842 22 Bratislava, E-mail: dominika.ocenasova@gmail.com

RNDr. Miroslav RUSKO, PhD. Ústav bezpečnostného a environmentálneho inžinierstva, Materiálovotechnologická fakulta Trnava, Slovenská technická univerzita Bratislava, E-mail: miroslav.rusko@stuba.sk

RECENZENT:

Ing. Helena NITSCHNEIDEROVÁ, Slovenská inšpekcia životného prostredia, Útvar integrovaného povoľovania a kontroly - ústredie, Karloveská 2, 842 22 Bratislava, E-mail: sizpuipk@sizp.sk